

Scientific journal
PHYSICAL AND MATHEMATICAL EDUCATION
Has been issued since 2013.

ISSN 2413-158X (online)
ISSN 2413-1571 (print)

Науковий журнал
ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНА ОСВІТА
Видається з 2013.

<http://fmo-journal.fizmatsspu.sumy.ua/>

Гречановська О.В. Діагностика ефективності педагогічної системи формування конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей. *Фізико-математична освіта*. 2018. Випуск 1(15), частина 2. С. 72-77.

Hechanvska O. V. Diagnostics of the efficiency of the pedagogical system of formation of conflictological culture of future factors of technical specialties. *Physical and Mathematical Education*. 2018. Issue 1(15), part 2. P. 72-77.

УДК [378.015.3 : 159.964.21]: 62-057. 87

О.В. Гречановська
Вінницький національний технічний університет
stellamondo05@gmail.com

ДІАГНОСТИКА ЕФЕКТИВНОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ФОРМУВАННЯ КОНФЛІКТОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Анотація. Позбавлення гуманітарної основи в технічному ЗВО призводить до гуманітарної кризи фахівців технічних спеціальностей, що в подальшому призведе до конфліктів та непорозумінь у суспільстві в загальному. Розглядається конфліктологічна культура як необхідна складова професійної підготовки майбутніх фахівців технічних спеціальностей.

Мета статті полягає в наведенні результатів експериментальної перевірки ефективності педагогічної системи формування конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей.

У статті виокремлено і обґрунтовано компоненти конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей в процесі гуманітарної підготовки: мотиваційно-професійний, психологічний, когнітивно-креативний, культурологічний, оцінювальний. Відповідно критеріям та показникам визначено п'ять рівнів сформованості конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей в процесі гуманітарної підготовки (конститутивний (який становить основу), теоретичний (початковий), практичний (базовий), творчий (середній, вхідний), науковий (високий)).

Для підтвердження теорій та досліджень представлено результати педагогічного експерименту, в якому статистичний аналіз отриманих кількісних даних із достовірністю 95% підтверджує ефективність запропонованої педагогічної системи конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей. Запропоновані результати дослідження не є вичерпними, адже формування конфліктологічної культури потребує подальших досліджень у різних фахових спрямуваннях. Запропонована педагогічна система формування конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей вимагає дослідження готовності викладачів до її застосування в навчально-освітньому процесі.

Ключові слова: конфліктологічна культура, конфлікт, культура, педагогічний експеримент, рангова кореляція Спірмена, критерій Колмогорова-Смирнова.

Постановка проблеми. Питання формування конкурентоспроможного фахівця є провідною вимогою на сьогоднішній день у вищій освіті і ґрунтується не лише на засвоєнні знань, умінь та навичок, а й розумінні їх необхідності в подальшій трудовій діяльності, тому велике значення у професійному спрямуванні студентів вищих технічних навчальних закладів має особисте ставлення молоді до соціальних та культурних явищ, уміння не лише презентувати себе, а ще й знаходити вихід зі складних конфліктних ситуацій.

На жаль, на сьогоднішній день у технічних ЗВО дисципліни гуманітарного та культурологічного циклу переживають дуже складні часи (скорочення годин з цих дисциплін як аудиторних так й позааудиторних, недосконале навчально-методичне забезпечення та інше). Це провокує низький рівень сформованості конфліктологічної культури випускників технічних ЗВО, що призведе до виникнення в них проблемних аспектів соціального культурологічного, психологічного й гуманітарного напрямів у майбутньому.

Аналіз актуальних досліджень. Питання культури та конфліктів у різних сферах життя людини розглядалися дослідниками та науковцями в різні століття. Сучасні вітчизняні дослідження про конфлікти опираються на таких науковців як Отич О. М., Ложкін Г.В., Орбан-Лембрик Л. Е., Повякель Н.І., Цюрупа М.В., Макаренко О.С. та багато інших.

У працях зарубіжних науковців та науковців пострадянських країн над цією проблемою працювали: Alfred Adler, Eric Lennard Berne, Гришина Н. В., Дейл Карнегі, Джелалі В. О., Morton Deutsch, Ємельянов С.М., Єршов О.О., Здравомислов О. Г., Helena Cornelius, Козер Л.А., Peter T. Coleman, Kurt Lewin, Леонтьєв Д. А., Мириманов М.С., Abraham Maslow, Jacob Moreno, Степаненкова В.М., Robert Ferguson, Erich Fromm, Erik Erikson, Carl Gustav Jung, Dahrendorf R., Harold Mosak та ін.

Проблеми культури висвітлювали такі вітчизняні науковці та дослідники: Бережнова Л., Іконнікова С., Рудницька О. П., Заболотна В. О., Кузнєцова Т. В., Матвєєва Л.Л., Улунова Г. Є., Сорока Ю. Г. та інш.

Поняття конфліктологічної культури є новим у науковому обігу та більш активно використовується вітчизняними науковцями та науковцями ближнього зарубіжжя. У своїх роботах даний феномен був проаналізований: Самсоною Н.В., Вербицьким А.А., Щербаковою О.І., Почакаєвою І.С., Підбучкою Н.В., Черняєвою Т.Н., Серебровською Н.Є. та іншими.

Розглядаючи підходи зарубіжних науковців, ми розглядаємо таке поняття як «культурний конфлікт» та «конфлікт культур», які є більш поширеними в зарубіжній науковій думці та входять в основу знань конфліктологічної культури. Нам імпонують підходи до цієї проблеми таких зарубіжних науковців: Daniele Novara, Jonathan H. Turner, William Kornblum, Гуревич П., Давидов Ю.Н., Злобин Н.С., Петров Д.В., Хантингтон С., Kevin Avruch, Аза Л.А., Гьосле В., Колбіна Т. В. та інші.

Детальний аналіз наукових та психолого-педагогічних джерел, дав змогу сформулювати власне визначення *конфліктологічної культури майбутніх фахівців з вищою технічною освітою, яку розглядаємо як таку, що об'єднує знання (вчення) про конфлікт та культуру, спрямовує на вміння їх практичного застосування, надає навички прогнозування, запобігання, профілактики та актуалізації вирішення конфліктів в різних життєвих ситуаціях, вміння адаптуватися в конфліктногенному середовищі базуючись на культурносуспільному досвіді. Конфліктологічну культуру майбутніх фахівців технічних спеціальностей розглядаємо як конфліктологічну культуру особистості, та, яка є компонентом професійно важливих якостей фахової компетентності, набутої в процесі навчання у ЗВО.*

Мета статті полягає в наведенні результатів експериментальної перевірки ефективності педагогічної системи формування конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей.

Виклад основного матеріалу. Основою визначення педагогічних передумов формування конфліктологічної культури став поглиблений аналіз проблем гуманітарної підготовки в технічних ЗВО, що дало змогу розглядати конфліктологічну культуру як важливу складову професійної компетентності. Спираючись на освітні стандарти освіти України, які базуються на «Рекомендаціях Європейського Парламенту та Ради Європи щодо формування ключових компетентностей освіти впродовж життя» (18.12.2006), визначено місце конфліктологічної культури у формуванні професійної компетентності майбутніх фахівців з вищою технічною освітою та виокремлено і обґрунтовано компоненти конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей в процесі гуманітарної підготовки: *мотиваційно-професійний, психологічний, когнітивно-креативний, культурологічний, оцінювальний* [1-3].

На основі наукових підходів нами розроблена педагогічна система формування конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей [4]. Педагогічну систему формування конфліктологічної культури в майбутніх фахівців технічних спеціальностей, ми розглядаємо як підсистему (гуманітарна підготовка без якої неможливе повноцінне професійне становлення випускника), яка вбудована в систему фахової підготовки в технічних закладах вищої освіти.

Для діагностики корекції результатів сформованості конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей виокремлено критерії, показники та рівні оцінювання запропонованої педагогічної системи. За критерії формування конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей нами прийнято компоненти конфліктологічної культури. Відповідно критеріям їх показникам визначено п'ять рівнів сформованості конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей в процесі гуманітарної підготовки (*конститутивний* (який становить основу), *теоретичний* (початковий), *практичний* (базовий), *творчий* (середній, вхідний), *науковий* (високий)).

В кожному рівні можна зробити умовний розподіл на оцінювання загальних знань, які дають можливість визначити теоретично-культурний аспекти та оцінювання конфліктологічного аспекту студента. Об'єднання цих двох аспектів складають цілісність кожного рівня окремо один від одного та здатність оцінити формування конфліктологічної культури в цілому.

Діагностика рівнів адаптації, тривожності, самооцінки, комунікабельності, мотивації студентів до вивчення гуманітарних дисциплін на основі тестів, опитувальників та проєктивних методик під час констатувального етапу педагогічного експерименту висвітлює проблеми, які вимагають вирішення у процесі створення педагогічної системи формування конфліктологічної культури у майбутніх випускників з вищою технічною освітою [5].

Для підтвердження наших теорій та досліджень було проведено експеримент у Вінницькому національному технічному університеті (в 2013 – 2018 р.р.) та Національного лісотехнічного університету України м. Львів. Загалом експериментальною роботою було охоплено 921 особа.

Під час експерименту ми прийняли за допустиму похибку показник значущості адекватних відповідей – коефіцієнт рангової кореляції Спірмена. Аналіз результатів адекватності підраховувався за алгоритмом для визначення коефіцієнта рангової кореляції Спірмена [6]. Розрахунки коефіцієнта рангової кореляції Спірмена виявили, що він є статистично значимим і знаходиться в межах [-1;+1].

Із загальної кількості осіб, що прийняли участь в констатувальному експерименті, нами було відібрано 564 особи з яких сформовано однорідні за складом групи: 278 осіб – контрольна група (КГ) та 286 осіб – експериментальна група (ЕГ) для участі в формуальному етапі педагогічного експерименту з перевірки ефективності запропонованої педагогічної системи формування конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей.

Для виявлення однорідності груп використано показник адекватності самооцінки кожного учасника (тест «Інтегральна самооцінка особистості «Хто я є у цьому світі», запропоновану Козляковським П.А.), схильність особистості до конфліктної поведінки (методика К. Томаса «Діагностика схильності особистості до конфліктної поведінки» в адаптації Н.В. Гришиної) та відповідність рівня академічної успішності студентів із дисциплін «Історія української культури», які мають п'ятибальну систему оцінювання: конститутивний рівень – 1 бал, теоретичний – 2 бали, практичний – 3 бали, творчий – 4 бали, науковий – 5 балів;

Результати вхідного загального рівня сформованості конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей представлено діаграмами (рис. 1).

Рис. 1. Діаграми результатів констатувального етапу педагогічного експерименту рівнів сформованості конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей.

Однорідність вибраних для формуального етапу експерименту груп підтверджено на рівні надійності $\beta = 0,95$ статистичним критерієм Колмогорова - Смирнова [7].

Зазначимо деякі більш цікаві моменти нашого дослідження. Важливим у визначенні рівнів сформованості психологічного компоненту конфліктологічної культури є визначення рівня конфліктності студентів. Для цього нами була застосована методика «Визначення рівня конфліктності», де бали методики було переведено відповідно вимогам до рівнів психологічного компоненту (1-19 балів – конститутивний, 20-30 балів – методичний, 30-35 балів – практичний та 36-40 творчий рівні, 40-50 балів - науковий). Результати висвітлено в гістограмі (рисунок 2).

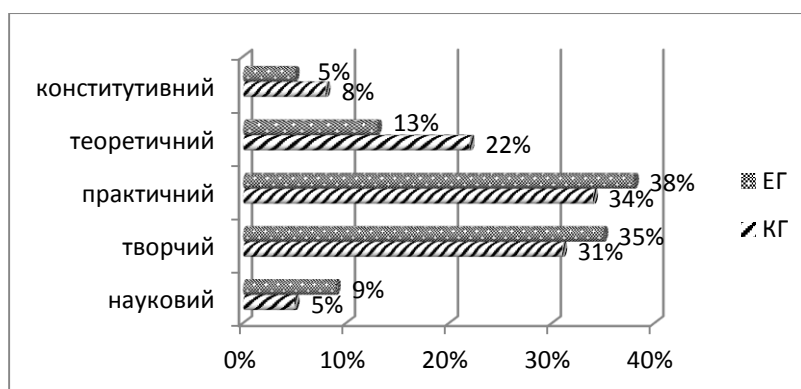

Рис. 2. Порівняльна гістограма сформованості психологічного компоненту (конфліктності) конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей ЕГ та КГ.

Отже, бачимо, що суттєва відмінність сформованості психологічного компоненту конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей спостерігається в групі КГ на конститутивному та теоретичному рівнях більше, ніж в ЕГ (різниця 12%). Отримання даних свідчить, що студенти контрольної групи є менш стійкими до конфліктів та не мають достатнього досвіду у конфліктних ситуаціях, що потребує консультації викладача.

Підвищенню рівня когнітивно-креативного компонента в експериментальній групі сприяло застосування інноваційних методів, інтерактивних технологій навчання гуманітарних дисциплін та активізація самостійної позааудиторної роботи, а саме - робота студентів з розробленим «Робочим зошитом для самостійної роботи з дисципліни «Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі»» для магістрів [8-9].

Враховуючи той факт, що робота з запропонованим зошитом вимагає відповідний рівень знань, на якому базується креативний підхід до виконання завдань, ми за допомогою тесту «Визначення соціальної креативності особистості» визначили рівень креативності КГ і ЕГ. Відповідно запропонованих рівнів інтерпретували даний тест таким чином - «дуже низький, низький рівень» = конститутивному рівню; «нижче середнього та трохи нижче середнього» = теоретичному рівню; «середній» - практичному рівню; «трохи вище середнього та вище середнього» - творчому рівню; «високий» - науковому рівню. Різниця отриманого позитивного результату груп КГ та ЕГ склала 21% на користь експериментальної групи.

Загальний результат сформованості конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей виявився позитивним. Динаміка рівнів сформованості конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей КГ і ЕГ до і після формуального етапу педагогічного експерименту наведена у таблиці 1 та для зручності аналізу отриманих даних - порівняльною гістограмою (рис.3) .

Таблиця 1.

Динаміка рівнів сформованості конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей до і після впровадження педагогічної системи формування конфліктологічної культури

Рівні	КГ		різниця	ЕГ		різниця
	до	після		до	після	
Науковий	4%	6%	+2	5%	10%	+5
Творчий	19%	28%	+9	21%	39%	+18
Практичний	26%	37%	+11	25%	40%	+15
Теоретичний	39%	23%	- 16	36%	9%	-27
Конститутивний	12%	6%	-6	13%	2%	-11

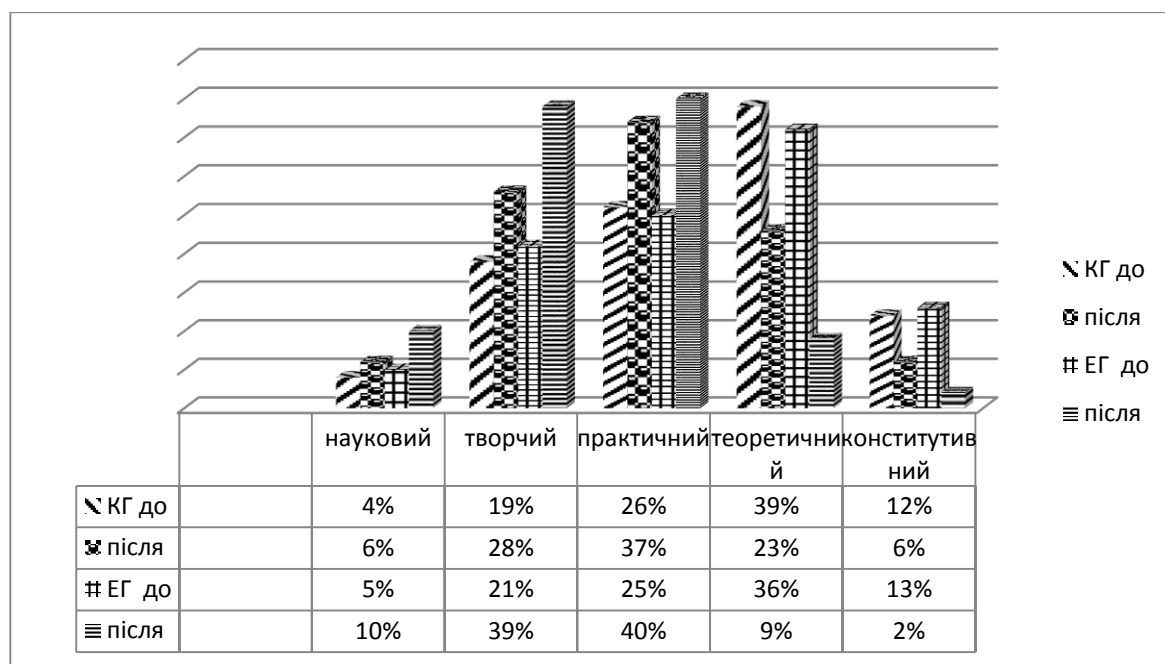

Рис. 3. Діаграми рівнів сформованості конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей після впровадження педагогічної системи її формування.

Отже, результати у відсотках показують більш високе значення в групі ЕГ наукового, творчого та практичного рівнів (з різницею в 18 %) в порівнянні з групою КГ, що свідчить на користь запропонованої педагогічної системи формування конфліктологічної культури.

Доведемо, що отримані результати не є випадковими, а відмінність між ними суттєва. Висунемо гіпотезу H_0 – групи за загальним рівнем сформованості конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей відрізняються несуттєво, та протилежну до неї H_1 – групи за досліджуваною ознакою відрізняються суттєво.

Складемо таблицю розрахунку емпіричного значення коефіцієнта λ , критерію Колмогорова-Смирнова (таблиця 2)

Таблиця 2

Розрахунки значення критерію Колмогорова-Смирнова за результатами загального рівня сформованості конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей

Рівні	Формувальний етап педагогічного експерименту						
	КГ			ЕГ			Максимальна різниця
	Частота	Відносна частота	Накопичені частоти	Частота	Відносна частота	Накопичені частоти	
	n_i	n_i/n	$n_{\text{нак}}/n$	m_i	m_i/m	$m_{\text{нак}}/m$	
Науковий	17	0,06	0,06	28	0,10	0,10	0,04
Творчий	79	0,28	0,34	112	0,39	0,49	0,15
Практичний	102	0,37	0,71	114	0,40	0,89	0,18
Теоретичний	63	0,23	0,94	26	0,09	0,98	0,04
Конститутивний	17	0,06	1,00	6	0,02	1,00	0,04
Σ	278	1,00		286	1,00		

$$\lambda = d_{\max} \sqrt{\frac{n_1 \cdot n_2}{n_1 + n_2}} = 0,18 \cdot 8,34 = 1,5012$$

Критерій Колмогорова - Смирнова використаємо на рівні значущості $\alpha = 0,05$, тобто з достовірністю результатів 95%: $\lambda_{\text{кр}}(0,05) = 0,05726$. Отже $\lambda > \lambda_{\text{кр}}$ на рівні достовірності 95% гіпотеза H_0 відхиляється, приймається гіпотеза H_1 – групи за досліджуваною ознакою відрізняються суттєво, що свідчить на користь результатів групи ЕГ та запропонованої педагогічної системи формування конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Отже, статистичний аналіз отриманих кількісних даних педагогічного експерименту з достовірністю 95% підтвердив ефективність запропонованої педагогічної системи формування конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей, яка наповнена трьома блоками:

теоретично-концептуальний блок, представлений виокремленням проблемних аспектів, науково-методичним тетраедром в трикутнику - основи якого розташовано складові концепції, а трикутники, що складають бічну поверхню тетраедру містять у собі відповідно складові принципів, педагогічних підходів та функції формування конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей;

методично-дидактичний блок, що містить перелік форм, інноваційних методів, інтерактивних технологій та навчально-методичного забезпечення формування конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей під час гуманітарної підготовки;

оцінювально-результативний блоку, в якому подано критерії та рівні виявлення сформованості конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей.

Всі блоки поєднують педагогічні умови:

стимулювання мотивації студентів, щодо отримання гуманітарних знань, особистісно-значущого досвіду та неперервного самоосвітнього розвитку власної конфліктологічної культури;

доповнення змісту професійного навчання психолого-особистісною атмосферою шляхом створення сприятливих умов адаптації до вивчення гуманітарних дисциплін за рахунок суб'єкт-суб'єктної взаємодії викладач-студент;

інтегрування гуманітарних знань у професійну компетентність фахівців технічних спеціальностей, які сприяють сформованості знань конфліктологічної культури за фахом;

культивування творчого хисту майбутнього фахівця в контексті формування конфліктологічної культури

регулярний контроль динаміки сформованості рівня конфліктологічної культури для корекції та управління цим процесом.

Запропонована педагогічна система формування конфліктологічної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей потребує дослідження готовності викладачів до її застосування в навчально-освітньому процесі.

Список використаних джерел

1. Гречановська О. В. Проблеми формування складових конфліктологічної культури у студентів технічних ВНЗ / О. В. Гречановська //Актуальні питання освіти і науки: зб. наук. ст., матеріали III міжнар. наук.- практ. конф. 2015.- Харків, ХОГОКЗ: 2015. - С. 53–58.
2. Гречановська О. В. Сутність поняття та базові компоненти конфліктологічної культури майбутніх інженерів / О. В. Гречановська //Зб. наук. пр. «Педагогічні науки».- Херсон: 2016.- Том 2. - С. 113 – 117.
3. Гречановська О. В. Психологічний компонент як один із складових базового рівня конфліктологічної культури студентів технічних ВНЗ / О.В. Гречановська //«The unity of science»: international scientific professional periodical journal. - Austria, Vienna: December 2017 – January 2018.- С. 23 – 27.
4. Гречановська О. В. Педагогічна система формування конфліктологічної культури в майбутніх фахівців технічних спеціальностей. Монографія. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2018. 437 с.
5. Гречановська О.В. Адаптація як один із чинників формування конфліктологічної культури в студентів ВНЗ/ О.В. Гречановська //Актуальні проблеми реформування системи виховання та освіти в Україні: зб. тез наук. робіт між нар. науково-практичної конференції.- Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота». - 2016.- С. 23 – 25.
6. Грабарь М.И., Краснянская К.А. Применение математической статистики в педагогических исследованиях. Непараметрические методы. Москва: «Педагогика», 1977. 136 с.
7. Петрук В.А. Кашканова Г.Г. Ймовірно-статистичні моделі та статистична оцінка рішень: Навчальний посібник МОН України, 2-е доповнене видання - Вінниця: "Універсум-Вінниця", 2006. - 131 с.
8. Гречановська О.В. Використання ігрових форм при вивченні гуманітарних дисциплін в технічних ВНЗ / О.В. Гречановська // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. пр. Випуск 51.Київ-Вінниця: ДОВ «Вінниця». - 2018.- С. 88 – 93.
9. Гречановська О.В. Робочий зошит для самостійної роботи як один з інноваційних методів формування конфліктологічної культури студентів технічних ВНЗ/ О.В. Гречановська //Науковий вісник Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка. Серія: Педагогіка. Кременець: ВЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка.- 2017. Вип. 8.- С.126 - 134.

References

1. Hrechanovska O. V. Problemy formuvannia skladovykh konfliktologichnoi kultury u studentiv tekhnichnykh VNZ / O. V. Hrechanovska //Aktualni pytannia osvity i nauky: zb. nauk. st., materialy III mizhnar. nauk.- prakt. konf. 2015.- Kharkiv, KHOHOKZ: 2015. - S. 53–58.
2. Hrechanovska O. V. Sutnist poniattia ta bazovi komponenty konfliktologichnoi kultury maibutnikh inzheneriv / O. V. Hrechanovska //Zb. nauk. pr. «Pedagogichni nauky».- Kherson: 2016.- Tom 2. - S. 113 – 117.
3. Hrechanovska O. V. Psykholohichnyi komponent yak odyn iz skladovykh bazovoho rivnia konfliktologichnoi kultury studentiv tekhnichnykh VNZ / O.V. Hrechanovska //«The unity of science»: international scientific professional periodical journal. - Austria, Vienna: December 2017 – January 2018.- S. 23 – 27.
4. Hrechanovska O. V. Pedagogichna systema formuvannia konfliktologichnoi kultury v maibutnikh fakhivtsiv tekhnichnykh spetsialnostei. Monohrafiia. Vinnytsia: TOV «TVORY», 2018. 437 s.
5. Hrechanovska O.V. Adaptatsiia yak odyn iz chynnykiv formuvannia konfliktologichnoi kultury v studentiv VNZ/ O.V. Hrechanovska //Aktualni problemy reformuvannia systemy vykhovannia ta osvity v Ukraini: zb. tez nauk. robir mizh nar. naukovopraktychnoi konferentsii.- Lviv: HO «Lvivska pedagogichna spilnota». - 2016.- S. 23 – 25.
6. Hrabar M.Y., Krasnianskaia K.A. Prymenenye matematycheskoi statystyky v pedagogicheskyykh yssledovaniakh. Neparemetrycheskye metody. Moskva: «Pedagogika», 1977. 136 s.
7. Petruk V.A. Kashkanova H.H. Ymovirnisno-statystychni modeli ta statystychna otsinka rishen: Navchalnyi posibnyk MON Ukrainy, 2-e dopovnene vydannia - Vinnytsia: "Universum-Vinnytsia", 2006. - 131 s.

8. Hrechanovska O.V. Vykorystannia ihrovykh form pry vyvchenni humanitarnykh dystsyplin v tekhnichnykh VNZ / O.V. Hrechanovska // Suchasni informatsiini tekhnolohii ta innovatsiini metodyky navchannia v pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy: zb. nauk. pr. Vypusk 51. Kyiv-Vinnytsia: DOV «Vinnytsia». - 2018.- S. 88 – 93.

9. Hrechanovskaia O.V. Robochyi zoshyt dlia samostiinoi roboty yak ody z innovatsiinykh metodiv formuvannia konfliktolohichnoi kultury studentiv tekhnichnykh VNZ/ O.V. Hrechanovska // Naukovyi visnyk Kremenetskoï oblasnoi humanitarno-pedahohichnoi akademii im. Tarasa Shevchenka. Seriia: Pedahohika. Kremenets: VTs KOHPA im. Tarasa Shevchenka.- 2017. Vyp. 8.- S.126 - 134.

DIAGNOSTICS OF THE EFFICIENCY OF THE PEDAGOGICAL SYSTEM OF FORMATION OF CONFLICTOLOGICAL CULTURE OF FUTURE FACTORS OF TECHNICAL SPECIALTIES

Hrechanvska O. V.

Vinnytsia National Technical University

Abstract. Deprivation of the humanitarian basis in a technical institution of higher education leads to a humanitarian crisis of specialists in technical specialties, which will further lead to conflicts and misunderstandings in society as a whole. The conflict culture is considered as a necessary component of the professional training of future specialists in technical specialties. The purpose of the paper is to present the results of an experimental verification of the effectiveness of the pedagogical system of formation of the conflictological culture of future specialists in technical specialties

The article outlines and substantiates the components of the conflictological culture of future specialists of technical specialties in the process of humanitarian training: motivational-professional, psychological, cognitive-creative, culturological, and appraisal. According to the criteria and indicators, five levels of formation of the conflictological culture of future specialists of technical specialties in the process of humanitarian training (constituent (which forms the basis), theoretical (initial), practical (basic), creative (secondary, inward), and scientific (high)) are determined.

The results of the pedagogical experiment, in which the statistical analysis of the quantitative data with 95% confidence confirms the effectiveness of the proposed pedagogical system of conflictological culture of future specialists of technical specialties, is presented for confirmation of theories and researches. The proposed results of the study are not exhaustive, as the formation of a conflict culture requires further research in various professional fields. The proposed pedagogical system of formation of conflictual culture of future specialists of technical specialties requires the study of the readiness of teachers to apply it in the educational process.

Key words: conflictological culture, conflict, culture, pedagogical experiment, Spearman rank correlation, Kolmogorov-Smirnov criterion.